

Rakennusluvan myöntäminen Marttilan aurinkoenergiahankkeelle

Ympäristölautakunta 14.05.2025 § 32
127/10.03.00/2025

Valmistelija rakennustarkastaja olli.vilen@karkola.fi, puh. 044-770 2049

Aurinkovoimapuiston rakennustoimenpide

FRV Kärkölä Oy hakee maankäyttö- ja rakennuslain rakennuslupaa noin 58,7 hehtaarin laajuisen aurinkovoimalaitoksen rakentamiseen Kärkölän kunnan alueelle. Aurinkovoimalaitoksen suunniteltu kokonaisteho on noin 39,3 MWp. Vuosituotanto aurinkovoimalaitoksella on n. 34-39 GWh. Hankkeelle haetaan suunnittelutarveratkaisun lisäksi rakennuslupaa.

Hanke sijoittuu kokonaan kiinteistöille 316-409-1-117, 316-409-1-72, 316-409-3-30, 316-409-4-104, 316-409-1-69, 316-409-1-68, 316-409-2-70, 316-409-4-99, 316-409-4-71, 316-409-4-70 ja 316-409-3-30.

Mikko Mäkäraainen ja Tommi Kujala, Sitema Oy on valtakirjalla valtuutettu hakemaan rakennuslupaa.

Pääsuunnittelija Hämäläinen Jouni, Sitema Oy (MRL120a§)

**Naapurit kuultu (MRL§133), seuraavat huomautukset asiasta:
(Asia on käsitelty aiemmin suunnittelutarveratkaisun yhteydessä)**

Taipaleentien asukkaat sekä vapaa-ajan asukkaat 7.1.2025

Aurinkovoima

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa on aurinkovoimasta todettu seuraavasti:

Edistetään aurinkovoimainvestointeja maankäytön kannalta sopiville paikoille yhtenä keinona tasapainottaa uusiutuvan sähköntuotannon ajallista vaihtelua. Aurinkovoimarakentamista ohjataan rakennettuun ympäristöön, turvetuotannosta vapautuneille alueille ja joutomaille pyrkien välttämään tuotannossa olevien peltujen ja metsämaan merkittävä käyttö aurinkovoimaan. Hallitus varmistaa, että aurinkoenergiapuistojen sääntely- ja lupaprosessit ovat yhtenäisiä, joustavia ja ennustettavia koko maassa. Alue, jolle aurinkovoimala rakennuslupahakemuksen mukaan tulisi, on tuotannossa olevaa peltomaata ja sitä on pinta-alaltaan pidettävä merkittävänä. Aurinkovoimarakentamista ei tule ohjata kyseiselle alueelle. Rakennusluvan myöntäminen olisi vastoin hallitusohjelmassa todettua.

Agraarikulttuuri

Alue, jolle aurinkovoimalaitosta ollaan rakentamassa, on agraarikulttuurisesti vanhaa maatalousaluetta. Jo vuodelta 1873 olevissa Senaatin kartoissa on merkitty alueella olevat maatalous keskittymät. Lähistöltä on löytynyt 1850 luvulta olevia kopeekoita, joten asutusta ja maataloutta on varmasti ollut vielä aikaisemmalta ajalta. Mikäli

voimalahankkeelle myönnetään rakennuslupa, jää voimalan alle 60 ha viljeltyä peltomaata, joka edellä todetun mukaisesti ei käy yksiin pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman kanssa.

Kiinteistöjen/tonttien arvo

Alueella on maatiloja 4 kpl joista kaikki rajautuvat kiinteistöön, jolle lupahakemuksen mukaista aurinkovoimalaitosta on suunniteltu. Vakituksia asuinpaikkoja on 7, joista 4 kiinteistön asukkaat ovat Taipaleentielle viimeisen 20 vuoden aikana muista kunnista tai kaupungeista muuttaneita. Ilmeisesti kunta on tehnyt jotain oikein, jos muuttoliike Kärkölään on ollut näin positiivista. Vapaa-ajan asuntoja aurinkovoimalan välittömässä läheisyydessä on 7 kpl. Näiden vakituisten asuinkiinteistöjen ja vapaa-ajan kiinteistöjen arvon alenema tulisi olemaan merkittävä, jos aurinkovoimala rakennettaisiin. Maatilakiinteistöjen osalta tonttien myyntimahdollisuus alueella käytännössä poistuisi. Kukaan ei ostaisi vapaa-ajan tonttia aurinkopaneelien vierestä, jos näkymä on suoraan satojen aurinkopaneelien täyttämälle pellolle, eikä mitään muuta. Nyt suunnitteilla oleva voimala pilaisi maaseutumaiseman, jonka vuoksi Taipaleentielle on muutettu.

Vesihuolto

Hanke sijaitsee osittain pohjavesialueella. Voimala-alueen välittömässä läheisyydessä on myös useita lähteitä, mistä osa Taipaleentien asukkaista ottavat juomavetensä. Taipaleentien asukkailla on perusteltu huoli vesivarantojen puhtaana säilymisestä.

Luonto

Voimalan alueella pesii joutsenia sekä kurkia. Keväisin ja syksyisin alueella pysähtyy satojen, ellei jopa tuhansien hanhien, joutsen ja kurkien laumoja. Tuulihaukka pesii ladon seinällä, joka on voimala-alueen keskellä. Kauriiden ja peurojen vaellusreitti kulkee Myllyojan sillan kautta (lähellä muinaisjäännostä piir. 2250-08-01-01) Taipaleen kautta Santalan mäelle. Nyt Euroopan unionin ajama talviaikainen kasvipeitteisyys pelloille on lisännyt eliöstön määrää pelloilla kasvukauden ulkopuolella. Nyt suunnitellut paneelipellot ovat aidattuja ja estävät eläinten ruokailun ja niille luontaiset kulkureitit.

Juuri parannettu ja maanomistajien varoilla kunnostettu Myllyoja kulkee voimalan rajalla. Voimalan alueelta kulkeutuisi kaikki hulevedet suoraan Myllyojaan ja sitä kautta Itämereen. Nyt alueella on viljeltyä peltomaata, joka sitoo sadevedet peltomaahan.

Virkistyskäyttö

Talvella voimalalle suunnitellulla alueella on ajettu ladut, jotka ovat olleet kyläläisten aktiivisessa käytössä. Maaseudulla harrastusmahdollisuudet ovat muutenkin rajalliset, joten olisi kohtuutonta, että tämä mahdollisuus otettaisiin pois.

Riistan kulkemista rajoittavat aitaukset vaikeuttavat oleellisesti kauriiden ja peurojen kannanhoidollista metsästystä.

Ulkoilu Taipaleentiellä muuttuu myös paljon. Jos hanke toteutuu, tiellä liikkuminen tapahtuisi ns. rännissä kolmen metrin korkuisten paneelien katveessa ja rauhoittava peltomaisema olisi pilattu. Voimalahanke on jo kansanterveydellisesti näin asutulle alueelle merkittävä haitta. Tänne muuttaneet ja täällä asuneet ovat tietoisesti hakeutuneet pois rakennetusta ympäristöstä.

Kriisi

Käynnissä oleva Ukrainan sota on osoittanut, että vihollinen iskee vastapuolen energiainfrastruktuuriin. Toteutuessaan tämä voimala olisi yksi todennäköisistä kohteista kriisin syttyessä. Mahdollisen voimalan välittömässä läheisyydessä on jatkuvaa asutusta, joten mahdollisilta siviiliuhreilta ei voisi välttyä. Tällaiset voimalat olisi sijoitettava joutomaalle, Petteri Orpon hallitusohjelman mukaisesti.

FRV Kärkölä Oy

FRV Kärkölä Oy on perustettu vuoden 2024 alussa ja sen vastuuhenkilöt ja nimenkirjoittajat ovat Fontana, Gribodo Andrea (Italia), Gasparini, Francesco (Italia) ja Saidov, Deniz Bayazidov (Bulgaria). Tämän yrityksen postiosoite on Mannerheimintie 8, 00100 Helsinki (C/O Asianajotoimisto Bird & Bird Oy). Nyt kuitenkin on naapurin kuulemispaperiin laitettu postiosoitteeksi Will & Must Oy, Töölönkatu 4, 00100 Helsinki. Will & Must Oy on tehnyt liikevaihdossaan huiman parannuksen. Vuonna 2023 liikevaihto 62 000 €, kun taas vuonna 2024 liikevaihto oli 864 000 €. Yritys on perustettu 21.6.2022 ja sen jälkeen on yrityksessä tapahtunut vastuuhenkilömuutoksia jo kolme kertaa. Will & Must mainitsee sivuillaan, että FRV on osa Jameel Energy – konsernia, joka taas on osa Abdul Latif Jameel Company Ltd (Saudi Arabia). Haluaako Kärkölän kunta profiloitua yhteistyöstä ihmisoikeuksistaan tunnetun Saudi Arabian kanssa. Saudi-Arabian ihmisoikeudet ovat kansainvälisten järjestöjen mukaan puutteelliset sananvapauden, oikeudenkäyntien, tuomioiden, pakolaispolitiikan ja naisten oikeuksien suhteen.

asukas 20.12.2024

Vastustamme rakennushanketta henkeen ja vereen se tulee pilaamaan koko Taipaleentien luontonäkymät mökin pihalta katsottuna tällä hetkellä olevalle pellolle ja sen takana olevaan metsään.

Kukaan mökin omistaja ei halua katsella aidattua rotiskoa omalta pihaltaan joka on kuin vankila-alue.

Rakennushanke pilaa koko Taipaleentien asukkaiden viihtyvyyden ja mökkitonttien arvot romahtavat koska kukaan järkevä ihminen ei mökkiä osta tuollaisten rumilusten edestä.

Linnut jotka talven jälkeen varsinkin joutsenet tulevat joka kevät tuolle peltoalueelle lepäämään ja rauhoittumaan, nyt niiltäkin riistetään oma luonnollinen levähdyspaikka, aivan järkyttävää.

Täten tovonkin, että kaikki hanketta harkitsevat ja johtoportaan olevat päättäjät ottavat järjen käteen ja pistävät tämän hankkeen roskakoppaan, luulisi että tälle hankkeelle löytyy paikka joka ei pilaa ihmisten elämää.

asukas 22.12.2024

Olemme tarkastaneet lähettämämme asemapiirustuksen ja tulleen siihen tulokseen, että osoitteessa aurinkovoimala tulee liian lähelle tilan rakennuksia, mukaan lukien asuin rakennus Aurinkovoimalaitos tulee aiheuttamaan huomattavaa haittaa asunnolle ja sen asukkaille. Melu-, liikenne-, ja maisemahaitat. Myös mahdolliset terveyshaitat, tutkimustuloksien puuttuessa. Myös lasten turvallisuus koetaan uhatuksi aurinkovoimalaitoksen rakentamisen ja toiminnan aikana. Tulevat haitat vaikuttavat myös tilan arvoon alentavasti.

Yllä mainittujen syiden takia vastustamme aurinkovoimalaitoksen rakentamista läheisyyteen.

asukas 7.1.2025

Vastustamme FRV Kärkölä Oy:n hakemaa rakennuslupaa koskien Taipaleentien Aurinkovoimalaitoksen hakemista.

Katsomme että kyseisestä aurinkovoimalasta johtuva luonnon "tarveleminen", näköalahaitat, lisääntyvä liikenne ym:t laskisivat asuntomme/tonttimme arvoa kohtuuttomasti.

Lisäksi olemme erittäin huolissamme näin suuren hankkeen aiheuttamista haitoista alueen juoma-/talousvesille. Itse olemme täysin riippuvaisia toimivasta ja hyvälaatuisesta talousvesikaivosta. Käsittääkseni myös alueella suuri osa asukkaista saavat tällähetkellä juoma-/talousvetensä erinäisistä alueella sijaitsevista kaivoista/lähteistä, joiden pilaantuminen vaikeuttaisi normaali elämää ja aiheuttaisi asukkaille kohtuuttomia kustannuksia.

asukas 18.3.2025

Jätämme huomautuksen, jossa vastustamme FRV Kärkölä Oy:n hakemaa rakennuslupaa koskien Taipaleentien aurinkovoimalaitoksen hakemista. Omistamme kiinteistön nro tilan olevine rakennuksineen. Tonttimme kiinteistönumeroa ei ole merkitty toimenpidealueeseen kyseisessä naapurin kuulemisessa, vaikka tonttimme sijoittuu keskelle ko. aluetta. Katsomme, että kyseisestä aurinkovoimalasta johtuva luonnon tarveleminen, maisemahaitat, lisääntyvä liikenne ym. laskisivat asuntomme/tonttimme arvoa kohtuuttomasti. Lisäksi olemme erittäin huolissamme näin suuren hankkeen aiheuttamista haitoista alueen juoma-/talousvesistä. Käsittääksemme myös alueella suuri osa asukkaista saavat tällähetkellä juoma-/talousvetensä erinäisistä alueella sijaitsevista kaivoista/lähteistä, joiden pilaantuminen vaikeuttaisi normaalia elämää ja aiheuttaisi asukkaille kohtuuttomia kustannuksia.

asukas 21.3.2025

Pellot ovat vuokrattu naapurille [REDACTED]. Tässä on hyvät peltokuviot, jotka sopivat viljan viljelyyn ja niiden tarkoitus on tuottaa leipäviljaa jatkossakin, joten mielipiteeni on, että vastustan tätä aurinkovoimalan rakentamista pelloilleni.

Hakijan vastine muistutuksiin:

Viittaus hallitusohjelmaan ja peltomaan käyttö
Orpon hallitus tavoittelee hiilinegatiivisuutta ja pitää keskeisenä osana teollisuuden puhtaan siirtymän ja investointien edistämisestä. Hallitusohjelmassa tarkastellaan myös uusiutuvaa energiaa, jonka lisääntyminen on välttämätöntä esimerkiksi teollisuuden sähköistämisen toteutumiseksi; yhtenä osana tarkastellaan projektien maantieteellistä sijoittumista. On hyvä huomata, että Suomessa on yli 26 miljoonaa hehtaaria metsämaata ja yli 2 miljoonaa hehtaaria peltomaata. Vaikka joitakin aurinkovoimaprojekteja sijoittuisi pelto- tai metsämaille, niin johtuen mm. Suomen suuresta maa-alasta, alhaisista sähkön hinnoista, sekä kantaverkon rajoitteista, ei pelto- ja metsämaan käyttö tule valtakunnallisella tasolla olemaan merkittävää; maksimissaan yksittäisiä prosentteja tai prosentin osia (riippuen tarkasteluvälistä). Lisäksi muistutamme, että hallitusohjelman kirjaus on luonteeltaan vain poliittinen visio, ja sen konkretisointi lainsäädännöksi on vasta alkuvaiheessa. Maa-alue voidaan mahdollista tulevaa maatalouskäyttöä ajatellen palauttaa normaaliksi peltomaaksi voimalan purkauduttua.

Viittaukset maankäyttö- ja rakennuslakiin

117 § Rakentamiselle asetettavat vaatimukset on otettu hakemuksessa ja sen tueksi tehdyissä selvityksissä huomioon; esimerkiksi voimalan ja naapurikiinteistöjen väliin jätettävät puskurialueet, piirustuksiin sisällytetyt suojaviheralueet, sekä alueelle edelleen jäävä runsas avoin maisema-alue (vaikka osan alueesta voimala peittääkin).

133 § Katselmuksen järjestäminen on viranomaisen tarvittaessa hyödynnettävä työkalu soveltuvuuden selvittämiseksi.

135-137 § Kohdat rakennusluvan edellytyksistä on otettu huomioon hakemuksessa sekä sen tueksi tehdyissä selvityksissä. Toisaalta huomautuksessa ei ole pykälien listaamisen lisäksi otettu kantaa, miltä osin nämä kohdat eivät täyttyisi, joten tähän on haastavaa antaa suoraa vastinetta.

Vesihuolto ja pohjavesi

Hanketoimija on sitoutunut siihen, että kenenkään asukkaan vesihuollolle ei aiheudu haittaa. Naapuritalojen käyttöveden laadusta otetaan tarpeen mukaan näytteitä ennen rakentamisen aloittamista, rakentamisen aikana, ja sen loputtua, jotta voidaan varmistua siitä, ettei veden laatu heikkene. Hankealueesta 0,8 ha sijoittuu pohjavesialueen reunavyöhykkeelle. Kuten hakemuksessa on todettu, pohjavesialueen huomioimiseksi mm. muuntamot sijoitetaan pohjavesialuemuodostuman ulkopuolelle; aurinkopaneeleissa ei käytetä jäänestoon tai pesuun kemikaaleja; ja pohjavesialueelle tai sen reunavyöhykkeelle mahdollisesti sijoitettavat aurinkopaneelit perustetaan betonipaalujen varaan kelluvana ratkaisuna, jolloin perustuksia ei upoteta

maaperään. Kelluvalla ratkaisulla varmistetaan, että voimalalla ei ole vaikutuksia pohjaveden laatuun. ELY-keskus on todennut lausunnossaan, että pilaantumisriski voidaan näillä toimenpiteillä hallita riittävästi. Tarvittaessa alue voidaan myös jättää kokonaan suunnitelman ulkopuolelle. Hankealueen ulkopuolella tunnistettiin lähde, joka on huomioitu hakemussuunnitelman mukaisesti riittävällä suoja-alueella.

Luonto ja hulevedet

Hanketoimija on omalla kustannuksellaan tilannut luontoselvityksen, jota lupaviranomaiset tavanomaisesti edellyttävät tällaisissa hankkeissa teetettäväksi. Luontoselvitys on tehty ulkopuolisen osapuolen toimesta (Suomen Arvoluonto Oy), ilman hanketoimijan ohjausta, valtakunnallisen luontoselvitysoppaan edellyttämällä tavalla.

Eläinten liikkumisen osalta on huomioitava, että pelloille jää runsaasti avointa aluetta eläinten liikkumiseen ja ruokailuun, koska hankealue jakautuu useampaan osaan. Myös luontoselvittäjä piti ekologisista käytäviä riittävinä. Tuulihaukan pesä voidaan luontoselvityksen ja ELY:nkin lausunnon perusteella siirtää. Lisäksi aitaamisessa on mahdollista huomioida pienempien eläinten liikkuminen. Voimalan myötä luonnontilaisuus ja luonnon monimuotoisuus alueella, samaten Myllyojan tilanne suurella todennäköisyydellä parantuu. Tämä johtuu siitä, että maata ei tarvitse vuosittain kääntää tai lannoittaa. Lisäksi voimalalla tulee olemaan pohjakasvillisuus, jolla on veden sitomisen suhteen sama tai parempi vaikutus kuin nykyisillä viljelykasveilla. ELY-keskus on myös edellyttänyt alueelta löytyvien haitallisten vieraslajien torjunnan huomiointia.

Virkistyskäyttö, maisema, kiinteistöjen arvo

Hanketoimijalla on tiedossa, että aluetta on käytetty talvisin hiihtämiseen. Tavoitteena on varmistaa voimala-alueen rajausten ja aitausten kautta, että hiihtämiselle on edellytykset ja että ladut pystytään ajamaan pellolle myös jatkossa. Vaikka voimala tulee osin Taipaleentietä vierustavien peltojen päälle, jää Taipaleentien viereen myös runsaasti alaa, jolle voimala ei ulotu. Taipaleentie ei muutu ”ränniksi” myöskään sen vuoksi, että projektissa jätetään suoja-alueita tien ja pellon väliin, sekä paneelientien ympärille suojaviheraluetta. Maisema on ollut nytkin ihmisen määrittämä, eikä sillä ole todettu erityisiä maisemallisia arvoja. Jatkosuunnittelun osalta hanketoimija kuitenkin viittaa ELY:n lausuntoon ja esittää, että rakennuslupaharkinnan tueksi pyydetään maisema-arkkitehdin suositukset eri kiinteistöjen maisemavaikutusten lieventämiseksi. Näin ehkäistään tai lievennetään myös vaikutuksia kiinteistöjen arvoon.

Liikenne

Taipaleentien kunto tarkastetaan ennen hankkeen alkua ja varmistetaan, että se on riittävän kestävä ja turvallinen hankkeen rakentamiseksi. Hankkeen ylläpitoaikana liikenne alueella on hyvin vähäistä, ja voimala itsessään on ns. ”passiivinen” rakennelma.

Hanketoimijat

Uusiutuvan energian projekteissa on hyvin tavallista, että kukin hanke perustetaan oman yhtiönsä alle. Tällöin kunkin hankkeiden hallinnointi on mahdollisimman selkeää. Tästä syystä myös FRV Kärkölä Oy on perustettu tämän hankkeen hallinnointia varten. Hankeyhtiön omistaa Fotowatio Renewable Ventures (FRV). Will & Must Oy on FRV:n kumppani Suomessa. Kaikki hankkeessa toimivat henkilöt ovat töissä FRV:n osalta Espanjassa ja Italiassa sekä Will & Must Oy:n osalta Suomessa. FRV on nykyisellään osa Jameel Energy -konsernia, joka on yksi maailman suurimmista uusiutuvan energian kehittäjistä. Taustalla on monialainen, vuonna 1945 perustettu, alkujaan Toyota -autojen myynnillä vaurastunut perheyrittäjä.

Lausunnot ja niiden vastineet (Lausunnot asiasta on käsitelty aiemmin suunnittelutarveratkaisu hakemuksen yhteydessä):

Hämeen ELY-keskuksen lausunto 13.12.2024:

Kaavalliset lähtökohdat

Hankealueella on voimassa Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014 (lainvoima 14.5.2019). Maakuntakaavassa hankealueen läheisyyteen sijoittuvat uusi voimalinja, joka on sittemmin rakennettu sekä tärkeä pohjavedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (Marttila-Hongisto), joka rajautuu hankealueeseen. SYKE:n aineistossa pohjavesialue on merkitty Hongisto-pohjavesialueeksi (luokka 2). Hankealueen kaakkoispuolelle sijoittuu kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta maakunnallisesti arvokas alue (Hongiston kulttuurimaisema).

Hankealueella ei ole voimassa tai vireillä yleis- tai asemakaavoitusta. Lähin kaavoitettu alue, taajamien osayleiskaava-alue, sijaitsee noin 1 kilometrin etäisyydellä pohjoisessa.

Kärkölän kunnanvaltuusto on päättänyt kokouksessaan 12.2.2024 käynnistää Kärkölän kunnan osayleiskaavan päivittämisen, josta yhtenä tärkeänä osana on uusiutuvan energiantuotantoalueiden selvitys. Osayleiskaavan päivitystyö on tarkoitus saattaa valmiiksi vuoteen 2027 mennessä.

Maisema, rakennettu kulttuuriympäristö

Alue on pääosin maatalouskäytössä ja aurinkovoimahanke sijoittuisi lähes kokonaan nykyisin viljelyskäytössä olevalle alueelle. Hankealue sijoittuu Taipaleentien viereen ja hankealueella kulkee peltoteitä.

Hankealueella on varistorakennuksia (latoja) hankealueen sisäpuolella. Lähin asuinrakennus sijaitsee hankealueen luoteiskulmassa Taipaleentien varressa noin 35 metrin etäisyydellä hankealueen reunasta. Hankealueen lähistöllä sijaitsee kolme muutakin asuinrakennusta, jotka sijaitsevat noin 40 metrin etäisyydellä hankealueesta. Lähin vapaa-ajan asunto sijaitsee noin 21 metrin etäisyydellä hankealueen rajasta. Asuin- ja lomarakennusten välissä on karttatarkastelun perusteella metsikköä, joka ehkäisee näköyhteyden hankealueelle. Lisäksi hankealueen pohjoisen puolella oleville rajoille (asuin- ja lomarakennusten puolelle) on suunniteltu suojaviheraluetta. Hakemuksessa todetaan, että asuinrakennusten ja

hankealueen uloimman aidan väliin jätetään 50 metrin puskurivyöhyke. Lisäksi alueen eteläpuolelle tulee suojakasvillisuutta. Pääosin suojaviheraluetta on suunniteltu kaikkien paneelikenttien ympärille. Hankealue on osa laajempaa maatalousvaltaista maisemaa ja sijoittuu jo pitkään peltoalueena toimineelle alueelle. Hankealue ei sijoitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaalle maisema- tai kulttuuriympäristöalueelle. Hongiston kulttuurimaisema-alue sijoittuu hankealueen etelä- ja kaakkoispuolelle lähimmillään noin 500 metrin etäisyydelle. Kokki-Hennan maakunnallisesti arvokas maisema-alue sijoittuu Mertien itäpuolelle. Molemmat alueet ovat Porvoonjoen viljelyseudun maisematyyppiä edustavaa maisema-aluetta, ja Hongiston kulttuurimaisema-alueelle avautuvat komeat peltonäkymät harjulta kulkevalta tieltä. Hongiston kylässä on maakunnallisesti arvokasta rakennettua ympäristöä. Vaikutuksia maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle ei ole, koska väliin jää metsävyöhyke.

Luonto

Suunnittelualue on suurimmilta osin viljelykäytössä olevaa peltomaata pienialaisia metsäalueita lukuun ottamatta. Suunnittelualueen luontoarvoja on kartoitettu vuonna 2024 luontoarvojen perusselvityksessä sekä erillisselvityksissä pesimälinnuston ja kirjoverkkoperhosen osalta. Selvitysalueella on todettu viitasammakolle soveltuva lampi, joka jää rakennusalueen ulkopuolelle. Selvityksen perusteella suunnittelualue ei tarjoa lepakoille soveliaita ympäristöjä lisääntymiseen, levähtämiseen tai ruokailuun.

Luontoarvojen perusselvityksessä hankkeen merkittävimmäksi luonnonarvoksi on kuvattu lähde, joka sijaitsee noin 50 metrin etäisyydellä hankkeen rakentamisalueesta. Linnustoselvityksessä ei rajattu linnustollisesti arvokkaita alueita, mutta erityisesti kiurujen parimäärät alueella ovat melko suuria. Alueella pesii myös lintudirektiivin liitteen I lajeista tuulihaukka, jonka pesintä- ja ruokailualueelle hanke aiheuttaa kielteisiä vaikutuksia. Hankesuunnitelmassa tuulihaukan pesä on esitetty siirrettäväksi. ELY-keskus huomauttaa, että pesä tulee siirtää pesintäajan ulkopuolella. Hankkeen vaikutusalueen muutkin linnustolliset arvot huomioiden ELY-keskus esittää, että rakennustyöt suoritetaan alueella pesintäkauden ulkopuolella syyskuun ja maaliskuun välisenä aikana. Hankkeessa on esitetty kaksi vaihtoehtoista sähkönsiirtoreittiä. ELY-keskus esittää, että luonnonympäristöön kohdistuvien vaikutusten vuoksi hankkeessa on syytä edistää ensisijaisesti lyhyempää reittivaihtoehtoa. ELY-keskus huomauttaa, että luontoselvitykset kattavat sähkönsiirtoreitit vain pieneltä alueelta linnustoselvityksen osalta.

Suunnittelualueella kasvaa haitallisia vieraslajeja. Haitallisten vieraslajien torjuminen tulee huomioida hankkeen rakentamisen ja toiminnan aikana.

Liikenne

Hankealueeseen ei kuulu valtion ylläpitämiä maanteitä. Mikäli hankkeen toteuttaminen edellyttää maantieliittymien parantamistoimenpiteitä, tulee olla yhteydessä tienpitäjään.

Pintavesien hallinta

Hankealueen valumavedet johdetaan peltojen salaojituksen ja kokoojaojien / valtaojien kautta alueen eteläpuolella virtaavaan Myllyjoaan. Myllyjoja on puroluokan vesistö, joka on perattu viimeksi 1960-luvulla Myllyniitynojan perkaushankkeessa, toimitusnumero 4078He1. Myös hankealueen valtaojat kuuluvat samassa ojitustoimituksessa perattuihin uomiin.

Jatkosuunnittelussa tulee huomata, että ojiin ei voi tehdä muutoksia ilman perkausyhtiön suostumusta. Hakemuksessa on esitetty alustavat maakaapelilla toteutettavat sähkönsiirtoreittien vaihtoehdot. Kuvassa 4 toinen vaihtoehtoinen reitti on piirretty kulkemaan Myllyjojan pohjoista haaraa pitkin. Tämä ei todennäköisesti ole käytännössä mahdollista, vaan maakaapeli tulee kaivaa riittävän kauas uomasta, ettei se estä uoman tulevaa kunnossapitoa.

Suunnittelutarveratkaisuhakemuksen mukaan alueen salaojaverkostoa on tarkoitus ylläpitää aurinkopuiston elinkaaren elinajan, eikä aurinkopuisto vaadi erityisiä hulevesijärjestelmiä. Vesienhallinnassa pyritään käyttämään alueella jo ennestään olevia vesienhallintarakenteita sekä tarvittaessa tehostamaan niitä.

Suunnitelmassa ei ole esitetty rakentamisaikaisia vesiensuojelurakenteita. Nämä tulee suunnitella ja esittää viimeistään rakennuslupavaiheessa.

Pohjavesi

Voimala-alueen itäosa sijaitsee osittain Hongisto-nimisellä (0431603) vedenhankinta käyttöön soveltuvalla pohjavesialueella (pohjavesialueluokka 2). Luontoselvityksessä mainitusta hankealueen itäpuolella sijaitsevasta lähteestä (Lankisenlähde) on vuonna 1994 tehdyssä pohjavesitutkimuksessa mitattu purkautuvan 680 m³/d hyvälaatuisia pohjavettä. Pohjavesialueeseen kohdistuva pohjaveden pilaantumiskahva voidaan hallita riittävästi suojaamalla muuntamot ja sijoittamalla ne pohjavesialueen ulkopuolelle, kuten hakemussuunnitelmassa on esitetty. Lankisenlähde sijaitsee hankealueen itäosan vedet kokoavan kokoojaojan varrella. Samaan pohjavesialueella sijaitsevaan kokoojaojaan purkautuu mahdollisesti pohjavettä myös muualta ojan pohjan tai peltojen salaojituksen kautta. Vesienhallinnan jatkosuunnittelun ja toteutuksen yhteydessä tulee huomioida, että ELY- keskukselta tulee pyytää lausunto mahdollisesta vesiluvan tarpeesta, jos suunniteltavilla toimenpiteillä voi olla vaikutusta pohjavesialueelta purkautuvaan pohjaveden määrään tai purkupaikkoihin. Tällaisia vaikutuksia voi olla esimerkiksi pohjavesialueella sijaitsevien ojien kunnostuksella.

137 § Rakennusluvan erityiset edellytykset suunnittelutarvealueella

Käytettäessä suunnittelutarveratkaisua aurinkovoimaloiden rakennusluvan perusteena tulee erityisesti huomioida, että rakentaminen ei saa johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Sen lisäksi, mitä rakennusluvan edellytyksistä muutoin säädetään, rakennusluvan myöntäminen 16 §:ssä tarkoitetulla suunnittelutarvealueella, jolle ei ole hyväksytty asemakaavaa, maankäyttö ja rakennuslaki edellyttää, että rakentaminen:

- 1) ei aiheuta haittaa asemakaavoitukselle, yleiskaavoitukselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle;
- 2) on sopivaa yhdyskuntateknisten verkostojen ja liikenneväylien toteuttamisen sekä liikenneturvallisuuden ja palvelujen saavutettavuuden kannalta; ja
- 3) on sopivaa maisemalliselta kannalta eikä vaikeuta erityisten luonnon- tai kulttuuriympäristön arvojen säilyttämistä eikä virkistystarpeiden turvaamista.

Vaikka hanke on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukainen ja selvityksiä voidaan pitää pääosin riittävinä, niin maankäyttö- ja rakennuslain perusteella ELY-keskus ei pidä suunnittelutarveratkaisua tarkoituksenmukaisena välineenä tämän kokoluokan teollisen luokan aurinkovoimaloiden toteuttamiseksi. Toisaalta aurinkovoimahankkeiden luvitukseen ei vielä ole valtakunnallista ohjeistusta, eikä aurinkovoimaa ole erikseen huomioitu maankäyttö- ja rakennuslaissa.

Maankäyttö- ja rakennuslain 50 §:n mukaan alueiden käytön yksityiskohtaista järjestämistä, rakentamista ja kehittämistä varten laaditaan asemakaava. Asemakaavan tarkoituksena on osoittaa tarpeelliset alueet eri tarkoituksia varten ja ohjata rakentamista ja muuta maankäyttöä.

ELY-keskus kehottaa huolellisesti harkitsemaan, täyttyvätkö hankkeessa edellä mainitut suunnittelutarveratkaisun edellytykset.

Maisemavaikutuksia tulee vielä rakennuslupavaiheessa tarkastella ja erityisesti lähiasutukselle lieventämistoimenpiteitä suunnitella. Asutuksen suojaviheralueiden suunnittelussa tulee huomioida, että jo olemassa oleva puusto voidaan asuinkiinteistöltä poistaa. Lisäksi tulee suunnitella rakentamisaikaiset vesiensuojelurakenteet ja mahdollinen vesilain mukainen lupatarve pohjavesivaikutusten vuoksi sekä luontoarvojen huomiointi.

Hakijan vastine ELY-keskuksen lausuntoon:

Hanketoimija huomioi ELY-keskuksen antaman lausunnon jatkosuunnittelussa. Hankealueelle sijoittuu tuulihaukan pesä ja hanketoimija sitoutuu siirtämään pesän sopivalle paikalle pesintäajan ulkopuolella. Lintujen pesintäkausi ja vieraslajien torjunta huomioidaan rakentamisurakan kilpailutuksessa sekä sähkönsiirtoreitin pitäminen mahdollisimman lyhyenä jo suunnitteluvaiheessa. Hanketoimija huomioi myös, mikäli maantieliittymien katsotaan vaativan parantamistoimenpiteitä, ovat he yhteydessä tienpitäjään.

Pintavesien hallinnasta hanketoimija huomioi pyytää perkausyhtiöltä suostumuksen, mikäli ojastoihin tulee muutoksia. Lisäksi huomioidaan rakentamisaikaisten vesiensuojelurakenteiden suunnittelun tarve rakennuslupavaiheessa tekemällä erillinen vesienhallintasuunnitelma. Lisäksi hanketoimija huomioi lausunnon tarpeen pyytämisen ELY-keskukselta mahdollisesta vesiluvan tarpeesta, jos suunniteltavilla toimenpiteillä katsotaan olevan vaikutusta pohjavesialueelta purkautuvan pohjaveden määrään tai purkautumispaikkoihin.

Hanketoimija huomioi maisemavaikutusten tarkastelun ja lieventämistoimenpiteiden suunnittelun tarpeen viimeistään rakennuslupavaiheessa, ja luontoarvot ELY:n lausunnon mukaisesti.

Lahden museon lausunto 5.12.2024

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualueen muinaisjäännösinventointi tehtiin Maanala Oy:n toimesta alkukesällä 2024 (Takala, H. 2024. Kärkölä, Marttila. Arkeologinen inventointi). Museo on arvioinut inventointiraportin ja katsoo selvityksen olevan riittävä. Suunnittelualueen muinaisjäännöstiedot ovat ajan tasalla: alueen lounaiskulmasta tunnetaan yksi kohde (raportin s. 16, kohde 1), joka tulee ottaa hankkeessa huomioon muinaismuistolain (295/1963) edellyttämällä tavalla (suluissa muinaisjäännösrekisterin tunnus):

1) Marttila-Hongisto (1000051780), kivirakenteet, rajamerkit

Jos edellä esitettyjen kohteiden alueille suunnitellaan nykyisestä poikkeavaa, muuttuvaa maankäyttöä, on kohde tutkittava/dokumentoitava Museoviraston määrittelemien arkeologisten kenttätöiden laatuohjeiden edellyttämällä tavalla ja tarkkuudella. Vasta tämän jälkeen ko. alueet voidaan vapauttaa rakentamiselle.

Muilta osin museolla ei ole hankkeesta huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Hankealue sijoittuu peltoalueelle, joka ilmakuvien perusteella on ollut peltokäytössä jo 1930-luvulta lähtien. Aluetta ympäröivä maasto on pääasiassa sekapuustosta koostuvaa metsää ja peltoa. Suunnittelualueelle ei sijoitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristökohteita tai maisema-alueita. Hankealueen kaakkoispuolelle sijoittuu maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristökohde ja maisema-alue (MARY2024) kohdenimellä Hongiston kulttuurimaisema. Museon näkemyksen mukaan aurinkovoimapuiston toteuttaminen ei vaikuta kyseisen alueen suojeluarvoihin niitä heikentävästi.

Hakijan vastine museon lausuntoon:

Alueen laidalta löytyneeseen rajamerkkiin jätetään riittävä suoja-alue, eikä maankäyttöä rajamerkin suoja-alueella muuteta.

Päijät-Hämeen liiton lausunto

Päijät-Hämeen liitolla ei lausuttavaa.

Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen lausunto

Päijät-Hämeen pelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa suunnitelmiin.

Suunnittelun edistyessä pelastuslaitos toivoo saada nähdä tarkempia suunnitelmia aurinkovoimalan sijoittelusta tiestöineen pelastustoimen toimintaedellytysten turvaamiseksi.

Hanketoimijan vastine 27.3.2025

Lausunnon aihe	Lausuja	Hanketoimijan vastine
Lähin asuinrakennus sijaitsee hankealueen luoteiskulmassa Taipaleentien varressa n. 35 metrin etäisyydellä hankealueen reunasta. Hankealueen lähistöllä sijaitsee kolme muutakin asuinrakennusta, jotka sijaitsevat n. 40 metrin etäisyydellä hankealueesta. Lähin vapaa-ajan asunto sijaitsee n. 21 metrin etäisyydellä hankealueen rajasta.	Hämeen ELY-keskus	Hanketoimija huomauttaa, että itse aurinkovoimala ja sen uloin aita eivät tule sijoittumaan hakemuksessa esitetyn hankealueen rajalle asti, vaan ELY:n lausunnossa viitattu ”hankealue” osoittaa ilmeisesti ainoastaan hankkeelle vuokrattua aluetta, jota siis ei kokonaan käytetä. Voimalan aidan ulkopuolelle on lisäksi osoitettu suojaviheraluetta sekä maisemointielementtejä asemapiirustuksen (M7) ja maisemointisuunnitelman mukaisesti.
Hankesuunnitelmassa tuulihaukan pesä on esitetty siirrettäväksi. ELY-keskus huomauttaa, että pesä tulee siirtää pesintäajan ulkopuolella.	Hämeen ELY-keskus	Hanketoimija sitoutuu siirtämään tuulihaukan pesän sopivalle paikalle pesintäajan ulkopuolella.
Hankkeen vaikutusalueen muutkin linnustolliset arvot huomioiden ELY-keskus esittää, että rakennustyöt suoritetaan alueella pesintäkauden ulkopuolella syyskuun ja maaliskuun välisenä aikana. Suunnittelualueella kasvaa hai- tallisia vieraslajeja. Haitallisten vieraslajien torjuminen tulee huomioida hankkeen rakentamisen ja toiminnan aikana.	Hämeen ELY-keskus	Lintujen pesintäkausi ja vieraslajien torjunta huomioidaan rakentamisurakan kilpailutuksessa.

Hankkeessa on esitetty kaksi vaihtoehtoista sähkönsiirtoreittiä. ELY-keskus esittää, että luonnonympäristöön kohdistuvien vaikutusten vuoksi hankkeessa on syytä edistää ensisijaisesti lyhyempää reittivaihtoehtoa. Hakemuksessa on esitetty alustavat maakaapelilla toteutettavat sähkönsiirtoreittien vaihtoehdot. Kuvassa 4 toinen vaihtoehtoinen reitti on piirretty kulkemaan Myllyojan pohjoista haaraa pitkin. Tämä ei todennäköisesti ole käytännössä mahdollista, vaan maakaapeli tulee kaivaa riittävän kauas uomasta, ettei se estä uoman tulevaa kunnossapitoa.	Hämeen ELY-keskus	Hanketoimija suunnittelee sähkönsiirtoreittiä ensi- sijaisesti maakaapelina hankkeen koillispuolelle Taipaleentien vierusta pitkin, jolloin reitin pituus on vain noin 500 metriä ja sähkönsiirron ympäristövaikutukset tulevat minimoiduiksi.
Mikäli hankkeen toteuttaminen edellyttää maantieliittymien parantamistoimenpiteitä, tulee olla yhteydessä tienpitäjään.	Hämeen ELY-keskus	Hanketoimija huomioi tämän.
Jatkosuunnittelussa tulee huomata, että ojiin ei voi tehdä muutoksia ilman perkausyhtiön suostumusta. Suunnitelmassa ei ole esitetty rakentamisaikaisia vesiensuojelurakenteita. Nämä tulee suunnitella ja esittää viimeistään rakennuslupavaiheessa.	Hämeen ELY-keskus	Hanketoimija pyytää perkausyhtiöltä suostumuksen, mikäli ojastoihin tulee muutoksia. Rakentamisaikaisten vesiensuojelurakenteiden suunnittelun tarve on huomioitu ja kunnalle on toimitettu erillinen vesienhallintasuunnitelma, jossa suojelurakenteet on esitetty.
Vesienhallinnan jatkosuunnittelun ja toteutuksen yhteydessä tulee huomioida, että ELY-keskukselta tulee pyytää lausunto mahdollisesta vesiluvan tarpeesta, jos suunniteltavilla toimenpiteillä voi olla vaikutusta pohjavesialueelta purkautuvaan pohjaveden määrään tai purkupaikkoihin. Tällaisia vaikutuksia voi olla esimerkiksi pohjavesialueella sijaitsevien	Hämeen ELY-keskus	Hanketoimija huomioi lausunnon tarpeen pyytämisen ELY-keskukselta mahdollisesta vesiluvan tarpeesta, jos suunniteltavilla toimenpiteillä katsotaan olevan vaikutusta pohjavesialueelta purkautuvan pohjaveden määrään tai purkautumispaikkoihin.

ojien kunnostuksella.		
Maisemavaikutuksia tulee vielä rakennuslupavaiheessa tarkastella ja erityisesti lähiasutukselle lieventämistoimenpiteitä suunnitella. Asutuksen suojaviheralueiden suunnittelussa tulee huomioida, että jo olemassa oleva puusto voidaan asuinkiinteistöltä poistaa. Lisäksi tulee suunnitella rakentamisaikaiset vesiensuojelurakenteet ja mahdollinen vesi- lain mukainen lupatarve pohjavesivaikutusten vuoksi sekä luontoarvojen huomiointi.	Hämeen ELY-keskus; myös naapurit ottaneet kantaa maisema-asiaan	Saatujen lausuntojen ja naapuripalautteiden jälkeen hanketoimija järjesti arkkitehtitoimiston kanssa helmikuussa kaksi kävelykatselmusta [REDACTED] naapurustolle ja keräsi tätä kautta palautetta hankkeen ongelmakohtien tunnistamiseksi ja vaikutusten lieventämiseksi. Yhteenveto vuorovaikutuksesta on toimitettu kunnalle. Palautteen perusteella muutettiin hankkeen asemapiirrosta ja luotiin maisemointisuunnitelma, johon kerättiin vielä kirjallisesti ja puhelimitse palautetta naapurustolta maaliskuussa. Lopulliseen asemapiirrokseen ja maisemointisuunnitelmaan tehtiin vielä jälkimmäisen palautekierroksen perusteella joitakin muutoksia. Maisemoinnin tavoitteena on ollut hankkeen sijoittelun muutosten ja maan luonnollisten muotojen kautta varmistaa mm. se, että paneelikentän yli näkee eteläpuolisen metsän ja pellon reunavyöhykkeeseen saakka suurimmaksi osaksi. Hankkeen lopullisessa asemapiirroksessa hanketta on tiivistetty ja sen paneelikenttien ulkoreunoja on siirretty kauemmas tiestä ja naapurikiinteistöistä. Asutusta ja kulkuväyliä lähimpänä olevat paneelirivit on lisäksi muutettu matalammiksi, jolloin niiden korkeus on alle kaksi metriä. Lisäksi hankealueen koillisosaan on jätetty itäpuolella oleva puustoinen kumpare. Lopullinen tarkempi maisemointisuunnitelma tyyppipiirroksineen on toimitettu kunnalle. Vesilain mukaisen lupatarpeen ja luontovaikutusten huomiointiin sekä rakentamisaikaisten

		vesiensuojelurakenteiden suunnitteluun ja esittämiseen on vastattu yllä.
Jos edellä esitettyjen kohteiden [rajamerkkimuinaisjäännös] alueille suunnitellaan nykyisestä poikkeavaa, muuttuvaa maankäyttöä, on kohde tutkittava/ dokumentoitava Museoviraston määrittelemien arkeologisten kenttätöiden laatuohjeiden edellyttämällä tavalla ja tarkkuudella. Vasta tämän jälkeen ko. alueet voidaan vapauttaa rakentamiselle.	Lahden museo	Alueen laidalta löytyneeseen rajamerkkiin jätetään riittävä suoja-alue, eikä maankäyttöä rajamerkin suoja-alueella muuteta.
Voimala tulee liian lähelle tilan rakennuksia ym.	asukas	Voimalan etäisyyttä huomautuksen antaneen naapurin tilaan on kasvatettu runsaasti, ja tilan näkymä säilyy suurelta osin esteettömänä ja osin maisemoidaan maisemasuunnitelman mukaisesti. Ks. asemapiirros (M7) ja maisemointisuunnitelma.

Meluhaitta, terveyshaitta	asukas	Hanke ei aiheuta toiminnan aikana ympäristöönsä melua, tärinää tai ilmanlaatuun vaikuttavia muutoksia. Voimalan rakentamisaikana melua aiheutuu jonkin verran. Aurinkovoimaloiden ei ole todettu aiheuttavan terveyshaittoja.
Liikennehaitta	, 159 asukkaat	Taipaleentien kunto tarkastetaan ennen hankkeen alkua ja varmistetaan, että se on riittävän kestävä ja turvallinen hankkeen rakentamiseksi. Hankkeen ylläpitoaikana liikenne alueella on hyvin vähäistä, ja voimala itsessään on ns. ”passiivinen” rakennelma.
Maisemahaitta, näkymän estymi- nen pellolle ja sen takana olevaan metsään	asukkaat, ym. naapurikirje	Ks. edellä olevat kommentit maisemointisuunnitelmasta ja asemapiirrookseen tehdyistä muutoksista. Asutuksen ja tien sekä hankealueen välissä olevaa kaistaletta levennetty, lähimmät paneelit madallettu, jotta näkymä takana olevaan metsään säilyy. Lisäksi lähinäkömään jää sekä nykytilannetta että edellistä suunnitelmaa enemmän virkistysaluetta, kun projektin ja Taipaleentien välinen alue poistuu viljelykäytöstä ja muuttuu suojaviher-alueeksi.
Lasten turvallisuus rakentamisen ja toiminnan aikana	asukas	Rakentamisen aikaisen liikenteen osalta voidaan tarvittaessa hyödyntää paikalla tehtävää liikenteenohjausta, jolla estetään vaaratilanteiden syntyminen. Tien parantamisessa ja rakentamisen kilpailutuksessa kiinnitetään huomiota turvallisuus- määräyksiin, jotta ulkopuolisille rakentamisesta aiheutuvat haitat minimoidaan eikä minkäänlaisia vaaratilanteita pääse syntymään. Voimala-alue on maisemoinnilla ja aitaamisella erotettu ympäristöstään, joten alueelle ei voi päätyä vahingossa.
Lintujen levähdyspaikan katoami- nen, kauriiden ja peurojen vael- lusreittien estyminen, metsästyksen häiriintyminen ym.	asukkaat, ym. ym. naapurikirje	Lintujen levähtämisen ja eläinten liikkumisen osalta on huomioitava, että pelloille jää runsaasti avointa aluetta eläinten liikkumiseen ja ruokailuun, koska hankealue jakautuu useampaan osaan. Myös luontoselvittäjä piti ekologisista käytäviä riittävinä. Tuulihaukan pesä voidaan luontoselvityksen ja ELY:nkin lausunnon perusteella siirtää.

Hulevesien valuminen Myllyjojaan verrattuna viljeltyyn peltomaahan; haitta luonnon monimuotoisuudelle	ym. naapurikirje	Voimalan myötä luonnontilaisuus ja luonnon monimuotoisuus alueella, samaten Myllyjojan tilanne suurella todennäköisyydellä parantuu. Tämä johtuu siitä, että maata ei tarvitse vuosittain kääntää tai lannoittaa. Lisäksi voimalalla tulee olemaan pohjakasvillisuus, jolla on veden sitomisen suhteen sama tai parempi vaikutus kuin nykyisillä viljelykasveilla. ELY-keskus on myös edellyttänyt alueelta löytyvien haitallisten vieraslajien torjunnan huomiointia, mikä edelleen parantaa luonnontilaa alueella.
Tilan arvon aleneminen	asukkaat, ym. naapurikirje	Suunnitelman vaikutuksia on maisemointisuunnittelulla ja asemapiirrosta muuttamalla lievennetty. Vaikka voimala onkin suuri, ihmisen mittakaavasta katsoen projektin sekä kiinteistöjen ja tien väliin jää edelleen runsaasti tilaa, ja lisäksi yhtenäiset näkymät alueen yli tulevat maastonmuotojen ansiosta suurelta osin säilymään. Kiinteistön arvo on kiinni ennen kaikkea kiinteistön alueella olevissa rakennuksissa ja ominaisuuksissa, eikä mahdollinen kiinteistön ostaja pysty vertaamaan alueen näkymiä ennen ja jälkeen projektin toteuttamisen, vaan ainoastaan arvioimaan sen nykytilaa. On lisäksi huomioitava, että peltokäytön loppuessa myös esimerkiksi alueen lannoittaminen loppuu ja luonnontilaisuus ja alueen virkistyskäytön mahdollisuudet jopa parantuvat. Maisemointi-suunnitelman toteutuksen myötä alueen lähiasukkaille tarjoutuu sellaisia tapoja hyödyntää ympäristöä, mikä ei ole ollut aiemmin viljelyn vuoksi mahdollista. Lisäksi tämäntyyppiset investoinnit kunnan alueelle tuovat kuntaan mm. kiinteistöverotuottoja ja näin ollen parantavat kunnan edellytyksiä tarjota palveluita alueellaan, mikä on hyödyllistä kiinteistöjen pitkän aikavälin arvonkehityksen näkökulmasta.

Viittaus hallitusohjelman kirjaukseen siitä, että aurinkovoimarakentamista ohjataan rakennettuun ympäristöön, turvetuotannosta vapautuneille alueille ym. sekä viittaus alueen agraarikulttuuriin	ym. naapurikirje	Hallitusohjelman kirjaus on luonteeltaan poliittinen visio, ja se ei ole sellaisenaan missään määrin sitovaa tekstiä. Hallitusohjelman konkretisointi lainsäädännöksi tapahtuu mahdollisesti muun muassa alueidenkäyttölain uudistuksen kautta. Kyseisen lain luonnoksessa ei kuitenkaan ole eikä sinne olla julkisten tietojen mukaan myöskään nyt esittämässä rajoituksia aurinkovoimahankkeiden sijoittamisesta peltomaalle. Lisäksi tämä hanke käsitellään joka tapauksessa hakemuksen jättö- hetkellä voimassa olleen maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti, ja siinä laissa tällaisia rajoituksia ei ole.
Vesihuollon häiriintyminen, pohjavesialue	ym. naapurikirje, asukas	Hanketoimija on sitoutunut siihen, että kenenkään asukkaan vesihuollolle ei aiheudu haittaa. Naapuritalojen käyttöveden laadusta otetaan tarpeen mukaan näytteitä ennen rakentamisen
		aloittamista, rakentamisen aikana, ja sen loputtua, jotta voidaan varmistua siitä, ettei veden laatu heikkene. Lisäksi päivitettyssä asemapiirroksessa rakentamista on siirretty kauemmaksi asukkaista, joten riskit vesihuollon häiriintymisestä ovat entisestään pienentyneet. Hankealueesta 0,8 ha sijoittuu pohjavesialueen reunavyöhykkeelle. Kuten hakemuksessa on todettu, pohjavesialueen huomioimiseksi mm. muuntamot sijoitetaan pohjavesialuemuodostuman ulkopuolelle; aurinkopaneeleissa ei käytetä jäänestoon tai pesuun kemikaaleja; ja pohjavesialueelle tai sen reunavyöhykkeelle mahdollisesti sijoitettavat aurinkopaneelit perustetaan betonipaalujen varaan kelluvana ratkaisuna, jolloin perustuksia ei upoteta maaperään. Kelluvalla ratkaisulla varmistetaan, että voimalalla ei ole vaikutuksia pohjaveden laatuun. ELY-keskus on todennut lausunnossaan, että pilaantumisriski voidaan näillä toimenpiteillä hallita riittävästi. Tarvittaessa alue voidaan myös jättää kokonaan suunnitelman ulkopuolelle, mikäli esimerkiksi toteuttamisvaiheessa todetaan, ettei perustaminen kelluvana ratkaisuna olisikaan esimerkiksi teknisesti tai taloudellisesti järkevää.

Latujen häviäminen, ulkoilun häiriintyminen	ym. naapurikirje	Päivitetystä asemapiirroksessa tien varteen jää selvästi enemmän tilaa, jolloin aiempia vuosia vastaava hiihtoreitti on mahdollista toteuttaa. Reitin varaus on esitetty maisemointisuunnitelmassa. Etäisyyden kasvattamisen ohella maisemointia on päivitetystä suunnitelmassa lisätty ja etummaisista paneelirivejä madallettu siten, että näkymät tieltä säilyvät rakennuslupahakemuksessa esitettyä alkuperäistä suunnitelmaa huomattavasti avoimempina ja kantavat suurelta osin eteläpuolisen pellon ja metsän reunaan asti.
Energiainfrastruktuuriin kohdistuvat uhat	ym. naapurikirje	Vaikka aurinkovoimalat ovat tärkeitä hankkeita Suomen energiaomavaraisuudelle, on todettava, että Taipaleentien vieressä jo valmiiksi kulkeva Fingridin 400 kilovoltin sähkönsiirtolinja sekä sähköasema Metsä-Marttilassa ovat huomattavasti houkuttelevampia kohteita mahdollisen pahantekijän näkökulmasta. Lisäksi aurinkovoimalaan iskeminen on rakennelman hajautuneisuuden vuoksi varsin tehotonta. Arvioimme, että palautteessa kuvatut riskit Taipaleentien asukkaiden näkökulmasta eivät tämän hankkeen vuoksi muutu suuntaan tai toiseen.
Hankeyhtiön taustat	ym. naapurikirje	Uusiutuvan energian projekteissa on hyvin tavallista, että kukin hanke perustetaan oman yhtiönsä alle. Tällöin kunkin hankkeen hallinnointi pysyy mahdollisimman selkeänä. Tästä syystä myös FRV Kärkölä Oy on perustettu tämän hankkeen hallinnointia varten.
		Hankeyhtiön omistaa Fotowatio Renewable Ventures (FRV). Will & Must Oy on FRV:n kumppani Suomessa. Kaikki hankkeissa aktiivisesti toimivat henkilöt ovat töissä FRV:n osalta Espanjassa ja Italiassa sekä Will & Must Oy:n osalta Suomessa. FRV on nykyisellään osa Jameel Energy -konsernia, joka on yksi maailman suurimmista uusiutuvan energian kehittäjistä. Taustalla on monialainen, vuonna 1945 perustettu, alkujaan Toyota -autojen myynnillä vaurastunut perheyrittäjä. Suomen valtio on myös lokakuussa 2024 allekirjoittanut Saudi-Arabian kanssa energia-alan

		yhteisymmärryspöytäkirjan, jonka tavoitteena on kehittää maiden välistä yhteistyötä energia-alalla.
Vaatus katselmuksesta (viittaus MRL 133 §)	■ ym. naapurikirje	Katselmuksen järjestäminen on työkalu, jonka hyödyntäminen on viranomaisen päättäväisessä alueen soveltuvuuden selvittämiseksi.
Viittaus Kärkölen kunnan selvitykseen uusiutuvan energian tuotantoalueista ja siinä käytetyistä suo- ja etäisyyksistä	■ ym. naapurikirje	Kuten palautteessakin todetaan, kunnan selvityksessä käytetyt suojaetäisyydet eivät ole virallisia määräyksiä, vaan ne ovat toimineet ”ohjausattributteina parhaiden alueiden tunnistamiseksi”. Energiahankkeiden kehittäminen ei ole valitettavasti mahdollista pelkästään tämänkaltaisissa selvityksissä osoitetuille ”parhaille alueille”; päinvastoin parhailtakin alueilta löytyy usein esteitä hankkeen läpiviemiselle, useimmiten se, että ko. alueet eivät yksinkertaisesti ole vuokrattavissa. Tästä syystä hankkeiden paikkoja valitessa ja hankkeita suunnitellessa joudutaan tekemään erilaisia kompromisseja, joilla kuitenkin erilaiset ympäristövaikutukset sekä tekninen ja taloudellinen toteutettavuus voidaan huomioida.
Luontoselvitysten tilaaja ja puolueettomuus	■ ym. naapurikirje	Hanketoimija on omalla kustannuksellaan tilannut luontoselvityksen, jota lupaviranomaiset tavanomaisesti edellyttävät tällaisissa hankkeissa teetetäväksi. Luontoselvitys on tehty ulkopuolisen osapuolen toimesta (Suomen Arvoluonto Oy), ilman hanketoimijan ohjausta, valtakunnallisen luontoselvitysoppaan edellyttämällä tavalla.

Maankäyttö- ja rakennuslain pykälien täyttyminen (viittaukset kohtiin 117 §, 133 §, 136 § kohta 3, 135 § kohdat 3-6, MRL 137 § kohta 3)	ym. naapurikirje	117 § osalta rakentamiselle asetettavat vaatimukset on otettu hakemuksessa ja sen tueksi tehdyissä selvityksissä huomioon. 135-137 § sisältämät kohdat rakennusluvan edellytyksistä on otettu huomioon hakemuksessa sekä sen tueksi tehdyissä selvityksissä. Toisaalta huomautuksessa ei ole pykälien listaamisen lisäksi otettu kantaa, miltä osin nämä kohdat eivät täyttyisi. Hankesuunnitelmaa ja erityisesti hankkeen sopivuutta maisemaan on saadun palautteen perusteella parannettu aiemmissa kohdissa esitetyin tavoin.
Rakentaminen naapurin puolella olevalle pellolle		Kyseessä on väärinkäsitys — voimala on sijoitettu ainoastaan sellaisille alueille, joiden omistajien kanssa hanketoimijalla on vuokrasopimus.

Esittelijä

rakennustarkastaja Olli Vilén

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta myöntää rakennusluvan ehdollisena siten, että lupa myönnetään lainvoimaa vailla olevan suunnittelutarveratkaisun perusteella, mutta rakentamista ei saa aloittaa ennen kuin suunnittelutarveratkaisu on tullut lainvoimaiseksi.

Ennen rakennustyön tai kunkin työvaiheen aloittamista on hyväksyttävä:
Rakennustöiden vastaava työnjohtaja
Sähkösuunnittelija

Ennen kunkin työvaiheen aloittamista on:
Toimitettava asemapiirrosta täydentävä piha- ja istutussuunnitelma
Toimitettava rakennesuunnitelmat

Kohteessa on rakennustyön edistymisen mukaan pidettävä vähintään seuraavat katselmukset:
Aloituskokous
Loppukatselmus

Maanpohjan kantavuus tutkittava ja perustukset mitoitettava kantavuuden mukaan.

Muuntamoiden perustuksien suunnitelmat tulee mitoitaa kantavuuden mukaan ja toimittaa tiedot rakennusvalvontaan ennen rakentamista.

Sade- ja sulamisvedet tulee käsitellä tavalla, josta ei ole haittaa ympäristölle.

Luvan hakija on vastuussa aurinkokennoista ja muista rakennelmista. Luvan hakija on velvoitettu poistamaan rakennelmat kiinteistöltä käytön päätyttyä.

Rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että rakennustyömaalla pidetään rakennustyön tarkastusasiakirjaa. Vastuuhenkilöiden sekä työvaiheita tarkastaneiden on varmennettava tekemänsä tarkastukset rakennustyön tarkastusasiakirjaan (MRL 150 f §). Tarkastusasiakirjasta tehdään merkintä loppukatselmuspöytäkirjaan ja sen yhteenvedo arkistoidaan lupa-asiakirjoihin.

Suunnitelmat rakennettavista huoltoteistä tulee hyväksyttää rakennusvalvonnalla ja pelastuslaitoksella ennen töiden aloitusta.

Ennen maansiirtotöihin ryhtymistä tulee tehdä tarkennettu suunnitelma vesien hallinnasta kaivuutöiden aikana.

Lopulliselle toteutussuunnitelmalle ja lopullisiin pääpiirustuksiin pohjautuen tulee pyytää päivitetty pelastusviranomaisen lausunto.

Aurinkovoimapuiston sähköteknisen suojauksen tulee täyttää soveltuvat sähköturvallisuusmääräykset. Mikäli komponenttien riittävää suojaustapaa ei voida saavuttaa koteloimalla tai muulla teknisellä ratkaisulla, tulee jännitteiset alueet aidata.

Lopulliselle toteutussuunnitelmalle ja lopullisiin pääpiirustuksiin pohjautuen tulee toimittaa lopullinen perustamistapalausunto ennen rakentamistöiden aloittamista.

Varmennustarkastus tulee pitää kolmen kuukauden sisään voimalan valmistumisesta.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, Hämeenlinnan hallinto-oikeus